

Domsagohistorik

Östersunds tingsrätt

Text: Elsa Trolle Önnerfors

Tings- och rådhusinventeringen 1996 - 2007

Eva Löfgren
Ylva Blank
Henrik Borg
Elsa Trolle-Önnerfors
Johanna Roos

Östersunds tingsrätt

Domsagoutvecklingen från slutet av 1600-talet till slutet av 1800-talet

1670 beslutades att landskapen Jämtland och Härjedalen skulle bilda ett gemensamt härad och domsaga. Till en början var häradet indelat i 17 tingslag, men de minskades så småningom till 15 (1679) respektive 14 (1729).¹ Domsagans geografiska utsträckning blev med tiden ett problem för den dömande verksamheten och på 1700-talet tillsätts därför en biträdande domare, utöver den ordinarie häradshövdingen.

1812 delades domsagan i två nya jurisdiktioner, Norra Jämtlands domsaga och Södra Jämtlands domsaga.² I den norra domsagan ingick Hammerdals, Lits, Rödöns, Offerdals, Ragunda, Revsunds och Brunflo tingslag. Den södra domsagan omfattade Härjedalens två tingslag Sveg och Hede och de jämtländska tingslagen Berg, Sunne, Oviken, Hallen och Undersåker.³

På 1860- och 1870-talen genomfördes vissa judiciella reformer i de båda domsagorna. Omfattningen av Ovikens och Brunflo tingslag förändrades då Hackås och Näs socknar, som tidigare legat under Ovikens respektive Brunflo tingslag, bröts ut och bildade ett nytt som lades under Södra Jämtlands domsaga.⁴

1879 delades de två jämtländska domsagorna och blev fyra nya jurisdiktioner: Jämtlands norra, Jämtlands västra, Jämtlands östra samt Härjedalens domsaga (Härjedalens domsaga, se Svegs tingsrätt).⁵

Jämtlands norra domsaga

I den norra domsagan ingick Hammerdals, Lits och Rödöns tingslag. På 1850-talet uppförde Hammerdals tingslag ett nytt tingshus i Mo. Huset, som togs i bruk 1854, var uppfört i två våningar och medan häradsrätten hade sina lokaler på övervåningen disponerades bottenvåningen av socknens folkskola. Byggnaden är numera riven.⁶ Med tiden hamnade tingslagets centrum längre norrut där bebyggelsen bredde ut sig. Redan i början av 1890-talet framfördes förslag på att flytta även tingsstället norrut från Mo till en plats antingen vid Ströms Vattudal eller i Bredgårds by vid Ströms kyrka. 1908 enades man om att flytta tingsplatsen till Strömsund. Till en början funderade tingslaget på att köpa det så kallade Waldenströmska kapellet i Strömsund och bygga om det till tingshus, men köpet genomfördes aldrig och istället uppfördes ett helt nytt tingshus. Kommunen upplät en tomt till tingshusbyggnadsskyldige och 1911 kunde det nya huset tas i bruk. Det ännu befintliga tingshuset ligger inte långt ifrån kyrkan och järnvägsstationen i Strömsund.

Lits tingslag höll ting i Husås i Lit från 1888 fram till 1912 och Rödöns tingslag hade sin tingsplats i Nyland, Rödön. 1912 slogs Lits och Rödöns tingslag samman till ett enda och enades om en gemensam tingsplats i Östersund. Tingslaget höll då sina förhandlingar i Östersunds rådhusrätts

¹ Almquist, 1954, s. 444.

² K.Br. den 21/1 1811 samt Almquist, 1954, s. 445. Domsagan var i praktiken delad i två områden redan under andra hälften av 1700-talet då två olika domare handlade ärendena i den norra respektive södra delen. Uppdelningen hade dock sin grund i den dåvarande landshövdingens långvariga sjukdomsfrånvaro.

³ Enligt Swedlund, 1962, s. 38 var anledningen till domsagoreformen de förändringar som genomfördes beträffande länsindelningen i Norrland 1810. Då år bildades Jämtlands län genom att landskapen Jämtland och Härjedalen återförenades i ett gemensamt län

⁴ SFS 1875:57.

⁵ Bihang till SFS 1878 nr 27 s.3.

⁶ Nilsson, 1958 s. 106 *Nya Lagberednings betänkande angående rättegångsväsendets ombildning*. Fjerde delen. Bihang. Stockholm 1884. Tabell n:o 1 om Hammerdals tingslag.

gamla lokaler som blivit övergivna då rådhusrätten flyttade till det nya rådhuset 1912 (se nedan).⁷

Jämtlands norra domsaga hade från 1920-talet sitt kansli på Kyrkgatan 48 i Östersund. Det flyttades 1938 till det nybyggda tingshuset i Östersund (se nedan). Domsagans två tingslag slogs samman till ett i samband med införandet av den nya rättegångsbalken 1948. Ting hölls även fortsättningsvis både i Östersund, som dessutom var kansliort, och i Strömsund.⁸

Jämtlands västra domsaga

Den västra domsagan omfattade Offerdals, Undersåkers, Hallens, Ovikens och Sunne tingslag. Offerdals tingslag hade sin tingsplats i Hov, Undersåker höll på 1880-talet ting i Myckelgård. I Undersåkers socken finns en byggnad, uppförd 1777, som i perioder under 1800-talet användes som tingshus.

Underåkers och Offerdals tingslag slogs samman till ett enda tingslag från och med den 25 augusti 1916, och tingsplatsen placerades i Mörsil.⁹ I Mörsil fanns inget tingshus, istället hölls tingen på ortens järnvägshotell. På ovanvåningen fanns en samlingssal som också fick fungera som tingsal. Från och med 1938 flyttades tingsstället in till Östersund där tingslaget hyrde lokaler hos KFUM (se nedan).¹⁰

Hallens tingslags tingsställe låg i Ytterholm och i början av 1900-talen i Hallen. Ovikens tingslag höll ting i Borgen i Oviken. Känt är att tingen 1850-1870 hölls i ett ännu bevarat boningshus. Sunne tingslag höll i till en början ting i Digernäs och Mjälle. Därefter flyttades tingsstället till Vagled på Frösön där ting hölls fram till 1916.

De tre sistnämnda tingslagen slogs från och med den 25 augusti 1916 samman till Sunne, Ovikens och Hallens tingslag med ny tingsplats i Östersund.¹¹ Tingslaget hyrde lokaler hos KFUM på Kyrkogatan 46. Fastigheten, som låg i närheten av Gamla kyrkan, var uppförd i trä och hade två våningar. På ovanvåningen fanns en samlingssal som även kunde användas som tingsal. Jämtlands västra domsaga hade från 1920- och 1930-talen och fram till 1938 sitt kansli i fastigheten Köpmansgatan 40. 1940 slogs domsagans två tingslag samman till ett enda. Gemensamt tingsställe blev, liksom tidigare, Östersund.¹²

Jämtlands östra domsaga

1879 omfattade Jämtlands östra domsaga Ragunda, Revsunds, Brunflo samt Hackås och Näs tingslag.¹³ Ragunda tingslag hade till en början inget fast tingsställe. Tingen hölls på olika gästgiverier i tingslaget, vid kyrkan i Ragunda och i olika byar såsom Stugun, Ammer och Kullsta. Från slutet av 1700-talet blev dock Pålgård tingslagets mer eller mindre ordinarie tingsställe. Gästgiveriet Bergvallsgården i Pålgård fungerade som tingslokal fram till våren 1897. Huset är numera rivet. På hösten samma år togs det nybyggda tingshuset vid järnvägsstationen i Ragunda i bruk. En av anledningarna till att tingsplatsen flyttades dit var att Ragunda fått järnvägsförbindelse 1884.¹⁴ Ragunda var tingsställe fram till början av 1970-talet (se nedan).

⁷ SFS 1912:43.

⁸ SFS 1947:679.

⁹ SFS 1916:12.

¹⁰ SFS 1936:530.

¹¹ SFS 1916:12.

¹² SFS 1939:656.

¹³ Bihang till SFS 1878 nr 27 s. 3.

¹⁴ Andersson, 1957, s. 241ff.

Revsunds tingslag höll på 1800-talet ting i Öster-Grimnäs.¹⁵ Fram till 1912 hölls ting i Ubyn i Gällö. Brunflo tingslag hade till en början ingen fast tingsplats. Ting hölls bland annat i Södergård invid Brunflo kyrka, där häradshövdingen hade sitt boställe, och i socknarna Gärde, Gusta, Överbyn, Fugelsta, Rise och Ålsta.¹⁶ Gästgiveriet i Gärde omnämndes första gången som tingsplats redan på 1600-talet, och blev från 1812 tingslagets ordinarie tingsställe. Byggnaden var ett boningshus, uppfört vid mitten av 1600-talet, och låg till en början vid en kringbyggd gård. 1749 byggdes en tingsal till eftersom gårdens andra utrymmen var otillräckliga för häradsrättens förhandlingar. Tingshuset flyttades 1913 till läns museet Jamtli där det finns än idag.¹⁷

Under perioden 1829-1860 höll tingslaget sina förhandlingar i Grytans tingshus i Brunflo. Tingshuset var ursprungligen en bondgård, känd ända från slutet av 1300-talet. Samtidigt med tingshuset fanns även ett gästgiveri i byggnaden. Det kombinerade gästgiveriet och tingshuset har byggts om flera gånger under årens lopp, och sitt nuvarande utseende fick huset på 1810- och 1820-talen då bland annat övervåningen tillkom. Huset fungerar idag som hembygdsgård under namnet Lill Grytan. Under andra hälften av 1800-talet låg tingslagets tingsställe i Södergård och senare i Änge i Brunflo.¹⁸

Hackås och Näs tingslag höll på 1880-talet ting i Billsta. Fram till 1912 hölls sedan ting i Hov i Hackås.

De fyra tingslagen slogs samman till två från och med 1906. Ragunda fortsatte att vara ett eget tingslag medan Revsund, Brunflo samt Hackås och Näs slogs ihop och bildade Revsunds, Brunflo och Näs tingslag. Det nya tingslagets tingsställe placerades i närheten av Gällö järnvägsstation i Ubyn där tingslaget hyrt lokaler, till att börja med för en femårsperiod (det vill säga fram till 1911).¹⁹ 1917 flyttades tingsplatsen till Östersund, och tingslaget hyrde lokaler hos KFUM. I samband med införandet av Nya rättegångsbalken 1948 slogs domsagans två tingslag samman till ett enda tingslag. I fortsättningen alternerade tingen mellan tingsplatserna i Ragunda och Östersund.²⁰ Östra domsagan kansli inrymdes från 1920-talet och fram till 1938 vid Postgränd mitt emot Gamla skolan ("Gamla läroverket").

Rådhusrätt

Östersunds stad grundades 1786 men i judiciellt hänseende låg staden under Brunflo tingslag ända fram till slutet av 1850-talet. Den ringa folkmängden motiverade inte en egen rådhusrätt. Under perioden 1830-1836 fanns emellertid en särskild stadsrätt (ett så kallat justitiariat) som hade samma funktion och myndighet som magistrat och rådhusrätt hade i städer som saknade kämnärsrätt.²¹

1858 bröts Östersund stad ur Brunflo tingslags domkrets och rådhusrätten påbörjade sin verksamhet.²² Det kom dock att dröja ända fram till 1910-talet innan man fick ett eget rådhus. Under lång tid diskuterades frågan om uppförandet av ett rådhus. Till en början var rådhusrätten inrymd i stadspredikantens bostadshus vid Prästgatan (numera rivet). Rådhusrätten och magistraten delade på två rum i huset.

¹⁵ Persson, 1982, s. 29.

¹⁶ Huss, 1980

¹⁷ Svensson, 1995, s. 82ff.; Schylberg, 1995, s. 86ff.

¹⁸ Det är oklart om Änge och Södergård är två namn för samma plats.

¹⁹ Bihang till SFS 1905 nr 7.

²⁰ SFS 1947:679.

²¹ Swedlund, 1939, 41f.

²² SFS 1858:8; Swedlund, 1939, s. 43

1865 flyttade rådhusrätten sina sessioner till det relativt nybyggda (1861) länscellfängelset i Östersund men varken fängelsedirektören eller stadens invånare var nöjda med rådhusrättens placering och redan året därpå började man leta lämpligare lokaler. Det fanns planer på att uppföra en helt ny rådhusbyggnad, men då det visade sig att bli dyrt, beslöt man istället att för rådhusrättens räkning hyra en del av den så kallade Stadsgården vid korsningen Köpmansgatan - Samuel Permansgatan (där det nuvarande polishuset ligger). Gården ägdes av järnhandlaren J. Lindberg men 1874 köptes den av staden och rådhusrätten inrymdes i huset fram till 1912.²³

Det dröjde inte länge innan lokalbrist uppstod i Stadsgården och man såg sig om efter en lämplig tomt där ett nytt rådhus kunde placeras. Efter flera olika förslag enades man om att det skulle ligga på östra sidan av nuvarande Rådhusgatan. Där fanns plats för eventuell tillbyggnad och rådhuset skulle dessutom ligga högre än den omkringliggande bebyggelsen och därigenom ”behärska sin omgivning”. 1907 utlystes en arkitekttävling som vanns av Frans Bertil Wallberg, och under åren 1909-1912 uppfördes det nya rådhuset i tidsenlig, nationalromantisk stil. Precis som många andra samtida rådhus var även det i Östersund uppfört av tegel. Wallberg ritade också rådhusets inredning; lampor, möbler etc.²⁴

Utvecklingen från 1930-talet fram till idag

Mellan 1937-1938 byggdes ett nytt tingshus i korsningen Rådhusgatan – Samuel Permansgatan i Östersund, gemensamt för fyra tingslag från Jämtlands östra och västra domsagor: Revsunds, Brunflo och Näs, Lits och Rödön, Underåkers och Offerdals samt Sunne, Ovikens och Hallens tingslag. Invigningen av det nya tingshuset ägde rum i januari 1939 och huset var i bruk till och med 1981 (se nedan).²⁵

Från slutet av 1940-talet hade den offentliga sektorn, och därmed kommunerna, fått allt fler uppgifter och i början av 1950-talet genomfördes storkommunreformen då de allra minsta kommunerna försvann. Syftet var skapa logiska och rationella kommunindelningar. Också domsagoindelningen påverkades av kommunförändringarna, och rationaliserades.²⁶

Ytterligare reformer genomfördes på 1960- och 70-talen, då bland annat det gamla stadsbegreppet försvann. 1965 förstatligades rådhusrätterna. I början av 1970-talet trädde även den nya underrättsreformen i kraft och härads- och rådhusrätterna ersattes av tingsrätter. Tingshusbyggnadsskyldigheten upphörde vid samma tidpunkt. 1971 bildades Jämtbygdens tingsrätt, vars tingsställen placerades i Östersund, som var kansliort, och i Strömsund. Samma år bildades även Östersunds tingsrätt med tingsplats i Östersund.²⁷ Tingsrätterna hade sin verksamhet på tre olika ställen i staden: i tingshuset, i rådhuset samt på Storgatan 24.

²³ Wikström, 1936, s. 1ff.

²⁴ Johansson, 1913.

²⁵ ”Tingshuset i Östersund invigt”, s. 252ff.

²⁶ Från och med 1952 omfattade Jämtlands norra domsaga Röröns, Lits, Häggenås, Föllinge, Hotagens, Hammerdals, Ströms och Frostvikens landskommuner. I den västra domsagan ingick Åre, Underåkers, Mörsils, Kalls, Offerdals, Alsens, Hallens och Ovikens landskommuner samt Ovikens köping. Jämtlands östra domsaga omfattade Fors, Kälarne, Ragunda, Stuguns, Bärcke, Revsunds, Hackås och Brunflo landskommuner (SFS 1950:459).

²⁷ SFS 1970:140. I Östersunds tingsrätts domkrets ingick Östersunds kommun. Jämtbygdens tingsrätts domkrets omfattade, efter ytterligare kommunreformer i början av 1970-talet, Alsens, Bräcke, Fors, Frostvikens, Föllinge, Hallens, Hammerdals, Kalls, Kälarne, Mörsils, Offerdals, Ragunda, Revsunds, Rödöns, Ströms, Stuguns, Underåkers och Åre kommuner. År 1972 tillkom även Fjällsjö kommun som överförts från Sollefteå domsaga (SFS 1971:330). Efter ytterligare kommunsammanslagningar omfattade Jämtbygdens tingsrätts domkrets 1974 Bräcke, Krokoms, Ragunda, Strömsunds och Åre kommuner (SFS 1973:740).

Drygt tio år senare beslutades att de två tingsrätterna från och med 1982 skulle slås samman till en med namnet *Östersunds tingsrätt*. Tingsställena var dock desamma som tidigare.²⁸ I samband med sammanslagningen av de båda tingsrätterna uppfördes ett nytt tingshus vid Storgatan inne i centrala Östersund, alldeles bredvid Frösöbrons landfäste. Byggnadsarbetet påbörjades senhösten 1981 och i maj 1983 kunde tingshuset tas i bruk. Tingsrätten delade byggnaden med länsrätten i Jämtlands län.²⁹ Strömsund är fortfarande tingsställe för Östersunds tingsrätt, och här hålls ting cirka två gånger per månad.

Östersunds tingsrätt

Tingsrättens jurisdiktionsområde

Bräcke kommun
Krokom kommun
Ragunda kommun
Strömsunds kommun
Åre kommun
Östersunds kommun

Hammerdals tingslag

Domsagotillhörighet:	1682-1810	Med Lits, Rödöns, Offerdals, Ragunda, Revsunds, Brunflo, Svegs, Hedes, Bergs, Ovikens, Hallens och Undersåkers tingslag samt ytterligare ett, vilket Almqvist inte nämner
	1729-1811	Med Lits, Rödöns, Offerdals, Ragunda, Revsunds, Brunflo, Svegs, Hedes, Bergs, Ovikens, Hallens och Undersåkers tingslag
	1812-1878	Med Lits, Rödöns, Offerdals, Ragunda, Revsunds och Brunflo tingslag (Norra Jämtlands domsaga)
	1879-1947	Med Lits och Rödöns tingslag (Jämtlands norra domsaga)
	1948-1970	Lit och Rödön samt Hammerdal utgjorde ett tingslag som var en egen domsaga (Jämtlands norra domsaga)

Tingsplatser:

?-1909	Mo
1910-1947	Strömsund
1948-	Östersund och Strömsund omväxlande

Häradshövdingar:

Andreas Plantin	1680-1696
Erik Sparrman	1696-1709
Håkan Stridsberg	1709-1740
Johan Wasell d.ä.	1741-1761

²⁸ SFS 1981: 422. I den nya Östersunds tingsrätts domkrets ingick Bräcke, Krokoms, Ragunda, Strömsunds, Åre och Östersunds kommuner (jfr SFS 1982:996).

²⁹ *Länsrätt och tingsrätt i Östersund*, Byggnadsstyrelsen informerar maj 1983 (broschyr).

Jonas von Engeström	1762-1774
Johan Wasell d.y.	1775-1787
Anders Wasell	1787-1811
Johan Montelius	1812-1848
Johan Gunno Hasselberg	1849-1878
Johan Julius Rosén	1879-1889
Carl Torsten Blix	1890-1904
Erik Oskar Karlsson Leijonhufvud	1904-1933
Birger Jacobsson	1933-

Lit och Rödöns tingslag³⁰

Domsagotillhörighet:	1682-1810	Med Hammerdals, Offerdals, Ragunda, Revsunds, Brunflo, Svegs, Hedes, Bergs, Ovikens, Hallens och Undersåkers tingslag samt ytterligare ett, vilket Almqvist inte nämner.
	1729-1811	Med Hammerdals, Offerdals, Ragunda, Revsunds, Brunflo, Svegs, Hedes, Bergs, Ovikens, Hallens och Undersåkers tingslag
	1812-1878	Med Hammerdals, Offerdals, Ragunda, Revsunds och Brunflo tingslag (Norra Jämtlands domsaga)
	1879-1947	Med Hammerdals tingslag (Jämtlands norra domsaga)
	1948-1970	Lit och Rödön samt Hammerdal utgjorde ett tingslag som var en egen domsaga (Jämtlands norra domsaga)
Tingsplatser:	1879-1911	Husås (för Lits tingslag) och Nyland (för Rödöns tingslag)
	1912-1947	Östersund
	1948-	Östersund och Strömsund omväxlande

Häradshövdingar:

Andreas Plantin	1680-1696
Erik Sparrman	1696-1709
Håkan Stridsberg	1709-1740
Johan Wasell d.ä.	1741-1761
Jonas von Engeström	1762-1774
Johan Wasell d.y.	1775-1787
Anders Wasell	1787-1811
Johan Montelius	1812-1848
Johan Gunno Hasselberg	1849-1878
Johan Julius Rosén	1879-1889
Carl Torsten Blix	1890-1904
Erik Oskar Karlsson Leijonhufvud	1904-1933
Birger Jacobsson	1933-

³⁰ Lit och Rödön utgjorde före 1912 skilda tingslag

Offerdals tingslag		
Domsagotillhörighet:	1682-1810	Med Lits, Rödöns, Hammerdals, Ragunda, Revsunds, Brunflo, Svegs, Hedes, Bergs, Ovikens, Hallens och Undersåkers tingslag samt ytterligare ett, vilket Almqvist inte nämner
	1729-1811	Med Lits, Rödöns, Hammerdals, Ragunda, Revsunds, Brunflo, Svegs, Hedes, Bergs, Ovikens, Hallens och Undersåkers tingslag
	1812-1878	Med Lits, Rödöns, Hammerdals, Ragunda, Revsunds och Brunflo tingslag (Norra Jämtlands domsaga)
	1879-1939	Med Undersåkers ³¹ , Sunne, Ovikens och Hallens ³² tingslag (Jämtlands västra domsaga)
	1940-1970	Undersåker och Offerdal samt Sunne, Oviken och Hallen utgjorde ett gemensamt tingslag som var en egen domsaga (Jämtlands västra domsaga)
Tingsplatser:	1879-1905	Änge
	1906-1937	Mörsil
	1938-	Östersund
Häradshövdingar:		
Andreas Plantin	1680-1696	
Erik Sparrman	1696-1709	
Håkan Stridsberg	1709-1740	
Johan Wasell d.ä.	1741-1761	
Jonas von Engeström	1762-1774	
Johan Wasell d.y.	1775-1787	
Anders Wasell	1787-1811	
Johan Montelius	1812-1848	
Johan Gunno Hasselberg	1849-1878	
Sten Julius Geete	1879-1912	
Carl Soldan Ridderstad	1912-1922	
Johan Otto Schough	1923-1930	
Carl von Essen	1931-1935	
Eskil Gustaf Young	1936-	
Undersåkers tingslag		
Domsagotillhörighet:	1682-1810	Med Lits, Rödöns, Hammerdals, Ragunda, Revsunds, Brunflo, Svegs, Hedes, Bergs, Ovikens, Hallens och Offerdals tingslag samt ytterligare ett, vilket Almqvist inte nämner
	1729-1811	Med Lits, Rödöns, Hammerdals, Ragunda,

³¹ Undersåker och Offerdal utgjorde från 1916 ett gemensamt tingslag

³² Sunne, Oviken och Hallen utgjorde från 1916 ett gemensamt tingslag

		Revsunds, Brunflo, Svegs, Hedes, Bergs, Ovikens, Hallens och Offerdals tingslag
1812-1875		Med Svegs, Hedes, Bergs, Sunnes, Ovikens och Hallens tingslag (Södra Jämtlands domsaga)
1876-1878		Med Svegs, Hedes, Bergs, Sunnes, Ovikens, Hallens samt Hackås och Näs tingslag (Södra Jämtlands domsaga)
1879-1939		Med Offerdals ³³ , Sunne, Ovikens och Hallens ³⁴ tingslag (Jämtlands västra domsaga)
1940-1970		Undersåker och Offerdal samt Sunne, Oviken och Hallen utgjorde ett gemensamt tingslag som var en egen domsaga (Jämtlands västra domsaga)

Tingsplatser:	1879-1915	Hjärpen
	1916-1937	Mörsil
	1938-	Östersund

Häradshövdingar:

Andreas Plantin	1680-1696
Erik Sparrman	1696-1709
Håkan Stridsberg	1709-1740
Johan Wasell d.ä.	1741-1761
Jonas von Engeström	1762-1774
Johan Wasell d.y.	1775-1787
Anders Wasell	1787-1811
Johan Magnus Behm	1812-1847
Carl Gustaf Lilliesköld	1848-1863
Carl Fredrik Hessling	1864-1876
Sten Julius Geete	1879-1912
Carl Soldan Ridderstad	1912-1922
Johan Otto Schough	1923-1930
Carl von Essen	1931-1935
Eskil Gustaf Young	1936-

Ovikens tingslag

Domsagotillhörighet:	1682-1810	Med Lits, Rödöns, Hammerdals, Ragunda, Revsunds, Brunflo, Svegs, Hedes, Bergs, Undersåkers, Hallens och Offerdals tingslag samt ytterligare ett, vilket Almqvist inte nämner
	1729-1811	Med Lits, Rödöns, Hammerdals, Ragunda, Revsunds, Brunflo, Svegs, Hedes, Bergs, Undersåkers, Hallens och Offerdals tingslag
	1812-1875	Med Svegs, Hedes, Bergs, Sunnes, Undersåkers och Hallens tingslag (Södra Jämtlands domsaga)

³³ Undersåker och Offerdal utgjorde från 1916 ett gemensamt tingslag

³⁴ Sunne, Oviken och Hallen utgjorde från 1916 ett gemensamt tingslag

1876-1878	Med Svegs, Hedes, Bergs, Sunnes, Undersåkers, Hallens samt Hackås och Näs tingslag (Södra Jämtlands domsaga)
1879-1939	Med Undersåkers och Offerdals ³⁵ , Sunne, och Hallens ³⁶ tingslag (Jämtlands västra domsaga)
1940-1970	Undersåker och Offerdal samt Sunne, Oviken och Hallen utgjorde ett gemensamt tingslag som var en egen domsaga (Jämtlands västra domsaga)

Tingsplatser:	1879-1915	Borgen, Oviken
	1916-1970	Östersund

Häradshövdingar:

Andreas Plantin	1680-1696
Erik Sparrman	1696-1709
Håkan Stridsberg	1709-1740
Johan Wasell d.ä.	1741-1761
Jonas von Engeström	1762-1774
Johan Wasell d.y.	1775-1787
Anders Wasell	1787-1811
Johan Magnus Behm	1812-1847
Carl Gustaf Lilliesköld	1848-1863
Carl Fredrik Hessling	1864-1876
Sten Julius Geete	1879-1912
Carl Soldan Ridderstad	1912-1922
Johan Otto Schough	1923-1930
Carl von Essen	1931-1935
Eskil Gustaf Young	1936-

Hallens tingslag

Domsagotillhörighet:	1682-1810	Med Lits, Rödöns, Hammerdals, Ragunda, Revsunds, Brunflo, Svegs, Hedes, Bergs, Ovikens, Undersåkers och Offerdals tingslag samt ytterligare ett, vilket Almqvist inte nämner
	1729-1811	Med Lits, Rödöns, Hammerdals, Ragunda, Revsunds, Brunflo, Svegs, Hedes, Bergs, Ovikens, Undersåkers och Offerdals tingslag
	1812-1875	Med Svegs, Hedes, Bergs, Sunnes, Ovikens och Undersåkers tingslag (Södra Jämtlands domsaga)
	1876-1878	Med Svegs, Hedes, Bergs, Sunnes, Ovikens, Undersåkers samt Hackås och Näs tingslag (Södra Jämtlands domsaga)
	1879-1939	Med Undersåkers och Offerdals ³⁷ , Sunne och

³⁵ Undersåker och Offerdal utgjorde från 1916 ett gemensamt tingslag

³⁶ Sunne, Oviken och Hallen utgjorde från 1916 ett gemensamt tingslag

³⁷ Undersåker och Offerdal utgjorde från 1916 ett gemensamt tingslag

	1940-1970	Ovikens ³⁸ tingslag (Jämtlands västra domsaga) Undersåker och Offerdal samt Sunne, Oviken och Hallen utgjorde ett gemensamt tingslag som var en egen domsaga (Jämtlands västra domsaga)
Tingsplatser:	1879-1915 1916-1970	Ytterhallen Östersund
Häradshövdingar:		
		1680-1696
Andreas Plantin		1696-1709
Erik Sparrman		1709-1740
Håkan Stridsberg		1741-1761
Johan Wasell d.ä.		1762-1774
Jonas von Engeström		1775-1787
Johan Wasell d.y.		1787-1811
Anders Wasell		1812-1847
Johan Magnus Behm		1848-1863
Carl Gustaf Lilliesköld		1864-1876
Carl Fredrik Hessling		1879-1912
Sten Julius Geete		1912-1922
Carl Soldan Ridderstad		1923-1930
Johan Otto Schough		1931-1935
Carl von Essen		1936-
Eskil Gustaf Young		
Sunnes tingslag		
Domsagotillhörighet:	1682-1810	Med Lits, Rödöns, Hammerdals, Ragunda, Revsunds, Brunflo, Svegs, Hedes, Bergs, Ovikens, Hallens och Offerdals tingslag samt ytterligare ett, vilket Almqvist inte nämner
	1729-1811	Med Lits, Rödöns, Hammerdals, Ragunda, Revsunds, Brunflo, Svegs, Hedes, Bergs, Ovikens, Hallens och Offerdals tingslag
	1812-1875	Med Svegs, Hedes, Bergs, Undersåkers, Ovikens och Hallens tingslag (Södra Jämtlands domsaga)
	1876-1878	Med Svegs, Hedes, Bergs, Undersåkers, Ovikens, Hallens samt Hackås och Näs tingslag (Södra Jämtlands domsaga)
	1879-1939	Med Undersåkers och Offerdals ³⁹ , Ovikens och Hallens ⁴⁰ tingslag (Jämtlands västra domsaga)
	1940-1970	Undersåker och Offerdal samt Sunne, Oviken och Hallen utgjorde ett gemensamt tingslag som var en egen domsaga (Jämtlands västra

³⁸ Sunne, Oviken och Hallen utgjorde från 1916 ett gemensamt tingslag

³⁹ Undersåker och Offerdal utgjorde från 1916 ett gemensamt tingslag

⁴⁰ Sunne, Oviken och Hallen utgjorde från 1916 ett gemensamt tingslag

domsaga)

Tingsplatser: 1879-1915 Digernäs (Tingen i Sunne tingslag har efter
1907 hållits än här än där enligt Almqvist)
1916-1970 Östersund

Häradshövdingar:

Andreas Plantin	1680-1696
Erik Sparrman	1696-1709
Håkan Stridsberg	1709-1740
Johan Wasell d.ä.	1741-1761
Jonas von Engeström	1762-1774
Johan Wasell d.y.	1775-1787
Anders Wasell	1787-1811
Johan Magnus Behm	1812-1847
Carl Gustaf Lilliesköld	1848-1863
Carl Fredrik Hessling	1864-1876
Sten Julius Geete	1879-1912
Carl Soldan Ridderstad	1912-1922
Johan Otto Schough	1923-1930
Carl von Essen	1931-1935
Eskil Gustaf Young	1936-

Ragunda tingslag

Domsagotillhörighet: 1682-1810 Med Lits, Rödöns, Hammerdals, Sunnes, Revsunds, Brunflo, Svegs, Hedes, Bergs, Ovikens, Hallens och Offerdals tingslag samt ytterligare ett, vilket Almqvist inte nämner

1729-1811 Med Lits, Rödöns, Hammerdals, Sunnes, Revsunds, Brunflo, Svegs, Hedes, Bergs, Ovikens, Hallens och Offerdals tingslag

1812-1875 Med Hammerdals, Lits, Rödöns, Offerdals, Revsunds och Brunflo tingslag (Norra Jämtlands domsaga)

1879-1905 Med Revsunds, Brunflo samt Hackås och Näs tingslag (Jämtlands Östra domsaga)

1906-1947 Med Revsunds, Brunflo och Näs tingslag (Jämtlands Östra domsaga)

1948-1970 Med Revsunds, Brunflo och Näs utgjorde Ragunda ett gemensamt tingslag som var en domsaga (Jämtlands Östra domsaga)

Tingsplatser: 1879-1947 Ragunda
1948-1970 Ragunda och Östersund omväxlande

Häradshövdingar:

Andreas Plantin	1680-1696
Erik Sparrman	1696-1709

Håkan Stridsberg	1709-1740
Johan Wasell d.ä.	1741-1761
Jonas von Engeström	1762-1774
Johan Wasell d.y.	1775-1787
Anders Wasell	1787-1811
Johan Magnus Behm	1812-1847
Carl Gustaf Lilliesköld	1848-1863
Carl Fredrik Hessling	1864-1876
Johan Gunno Hasselberg	1879-1885
Johan August Thomson	1886-1914
August Theodor Larsson	1915-1938
Johan Birger Björklöf	1938-

Revsunds tingslag

Domsagotillhörighet:	1682-1810	Med Lits, Rödöns, Hammerdals, Sunnes, Ragunda, Brunflo, Svegs, Hedes, Bergs, Ovikens, Hallens och Offerdals tingslag samt ytterligare ett, vilket Almqvist inte nämner
	1729-1811	Med Lits, Rödöns, Hammerdals, Sunnes, Ragunda, Brunflo, Svegs, Hedes, Bergs, Ovikens, Hallens och Offerdals tingslag
	1812-1875	Med Hammerdals, Lits, Rödöns, Offerdals, Ragundas och Brunflo tingslag (Norra Jämtlands domsaga)
	1879-1905	Med Ragunda, Brunflo samt Hackås och Näs tingslag (Jämtlands Östra domsaga)
	1906-1947	Med Ragunda samt Brunflo och Näs ⁴¹ tingslag (Jämtlands Östra domsaga)
	1948-1970	Med Ragunda, Brunflo och Näs utgjorde Revsund ett gemensamt tingslag som var en domsaga (Jämtlands Östra domsaga)

Tingsplatser:	1879-1916	Ubyn
	1917-1947	Östersund
	1948-	Östersund och Ragunda omväxlande

Häradshövdingar:

Andreas Plantin	1680-1696
Erik Sparrman	1696-1709
Håkan Stridsberg	1709-1740
Johan Wasell d.ä.	1741-1761
Jonas von Engeström	1762-1774
Johan Wasell d.y.	1775-1787
Anders Wasell	1787-1811
Johan Magnus Behm	1812-1847
Carl Gustaf Lilliesköld	1848-1863

⁴¹ Revsund, Brunflo och Näs utgjorde ett tingslag tillsammans från 1906

Carl Fredrik Hessling	1864-1876
Johan Gunno Hasselberg	1879-1885
Johan August Thomson	1886-1914
August Theodor Larsson	1915-1938
Johan Birger Björklöf	1938-

Brunflo tingslag**Domsagotillhörighet:**

1682-1810	Med Lits, Rödöns, Hammerdals, Sunnes, Revsunds, Ragunda, Svegs, Hedes, Bergs, Ovikens, Hallens och Offerdals tingslag samt ytterligare ett, vilket Almqvist inte nämner
1729-1811	Med Lits, Rödöns, Hammerdals, Sunnes, Revsunds, Ragunda, Svegs, Hedes, Bergs, Ovikens, Hallens och Offerdals tingslag
1812-1875	Med Hammerdals, Lits, Rödöns, Offerdals, Revsunds och Ragunda tingslag (Norra Jämtlands domsaga)
1879-1905	Med Revsunds, Ragunda samt Hackås och Näs tingslag (Jämtlands Östra domsaga)
1906-1947	Med Ragunda samt Revsunds, Brunflo och Näs tingslag (Jämtlands Östra domsaga)
1948-1970	Med Revsunds, Näs och Ragunda utgjorde Brunflo ett gemensamt tingslag som var en domsaga (Jämtlands Östra domsaga)

Tingsplatser:

1879-1905	Odinslund
1906-1916	Ubyn
1917-1947	Östersund
1948-	Östersund och Ragunda omväxlande

Häradshövdingar:

Andreas Plantin	1680-1696
Erik Sparrman	1696-1709
Håkan Stridsberg	1709-1740
Johan Wasell d.ä.	1741-1761
Jonas von Engeström	1762-1774
Johan Wasell d.y.	1775-1787
Anders Wasell	1787-1811
Johan Magnus Behm	1812-1847
Carl Gustaf Lilliesköld	1848-1863
Carl Fredrik Hessling	1864-1876
Johan Gunno Hasselberg	1879-1885
Johan August Thomson	1886-1914
August Theodor Larsson	1915-1938
Johan Birger Björklöf	1938-

Hackås och Näs tingslag⁴²

Domsagotillhörighet:	1876-1878	Med Svegs, Hedes, Bergs, Undersåkers, Ovikens, Hallens samt Sunnes tingslag (Södra Jämtlands domsaga)
	1879-1905	Med Revsunds, Ragunda samt Brunflo tingslag (Jämtlands Östra domsaga)
	1906-1947	Med Ragunda samt Revsunds, Brunflo och Näs tingslag (Jämtlands Östra domsaga)
	1948-1970	Med Revsunds, Brunflo och Ragunda utgjorde Näs ett gemensamt tingslag som var en domsaga (Jämtlands Östra domsaga)

Tingsplatser:	1879-1905	Hov
	1906-1916	Ubyn
	1917-1947	Östersund
	1948-	Östersund och Ragunda omväxlande

Häradshövdingar:

Andreas Plantin	1680-1696
Erik Sparrman	1696-1709
Håkan Stridsberg	1709-1740
Johan Wasell d.ä.	1741-1761
Jonas von Engeström	1762-1774
Johan Wasell d.y.	1775-1787
Anders Wasell	1787-1811
Johan Magnus Behm	1812-1847
Carl Gustaf Lilliesköld	1848-1863
Carl Fredrik Hessling	1864-1876
Johan Gunno Hasselberg	1879-1885
Johan August Thomson	1886-1914
August Theodor Larsson	1915-1938
Johan Birger Björklöf	1938-

Källor och litteratur

- Almquist, Jan Eric *Lagsagor och domsagor i Sverige: med särskild hänsyn till den judiciella indelningen*, Norstedts, Stockholm 1954-1955
- Andersson, Anton *Ragunda, min hembygd*, Pålgård 1957
- Andersson, Anton *Seder och bruk i Ragunda kring 1800-talet i Ragunda tingslag* Östersund 1959
- Östersunds Rådhus*, utgiven av Östersunds kommun 1984
- Bromé Janrik utgivare *Östersunds historia del III 1863-1936* Östersund 1936
- Huss, Gunnar: "Jämtlis första byggnad räddades från rivning i absolut sista stund" tidningsartikel i *Länstidningen* (Östersund) 25/9 1980
- Johanson, Cyrillus "Östersunds rådhus, Arkitekt Fr. B. Wallberg" särtryck ur *Teknisk Tidskrift Arkitektur* Häfte 1, 1913
- Nilsson, Richard: "Hammerdals kommun", s. 106 i *Östersund med omgivning, Svenska stadsmonografier*, Uppsala 1958

⁴² Tingslaget bildades 1876 och kallades senare Näs tingslag

- Persson, Per "Refsunds socken i Jämtlands län", Gällö:Revsunds hembygdsförening. Nytryck 1982
- Schylberg Sven "Tingshuset i Gärde" i *Brunflobygden årgång 47* Brunflo 1995
- Svensson, Gunnar: "Brostenens resa", i *Brunflobygden: årskrift utgiven av Brunflo och Marieby kyrkoråd, Brunflo och Marieby hembygdsföreningar*, 1995 (årgång 47)
- Swedlund, Robert; "Länet och staden", I: *Jämtland och Härjedalens historia. Fjärde delen 1720-1880*, Stockholm 1962
- "Tingshuset i Östersund invigt" i *Jämten: Läns museets och Heimbygdas årsbok* 1939
- Wichman, Holger Robert Svedlund, mfl. *Jämtlands och Härjedalens historia. Fjärde delen 1720-1880* PA Norstedt & Söners Förlag Stockholm, 1962
- Wikström, I.: "Rådhusrätten och magistraten", I: *Östersunds historia, del II 1863-1936* (utg. Janrik Bromé), Östersund 1936
- Nya Lagberednings betänkande angående rättegångsväsendets ombildning. Fjerde delen. Bihang.* Stockholm 1884